

ת"פ 11666/11/11 - מדינת ישראל - תביעות מכס ומע"מ נגד ג'אק סחליה בניה בע"מ, עמאד בן חליל אלעוקבי

בית משפט השלום בבאר שבע

ד' אדר תשע"ז
02 מרץ 2017
ת"פ 11666-11-11 מדינת ישראל נ' ג'אק סחליה בניה בע"מ ואח'
תיק חיצוני:

לפני המאשימה	כב' השופט רון סולקין
נגד הנאשמים	מדינת ישראל - תביעות מכס ומע"מ ע"י ב"כ עו"ד איילה ביטון
	1. ג'אק סחליה בניה בע"מ 2. עמאד בן חליל אלעוקבי שניהם ע"י ב"כ עו"ד אבנר שמש

גזר דין

הנאשמים שלפני נותנים את הדין בגין עבירות של הימנעות מלמסור ידיעה, מסמך, פנקס שהם חייבים למסרם, לאחר שנדרשו לעשות כן, בניגוד לסעיף 117(א)(1) לחוק מס ערך מוסף, תשל"ו - 1975; פעולה במטרה להביא לכך שאדם אחר יתחמק או ישתמט מתשלום מס שאותו אדם חייב בו, בניגוד לסעיף 117(ב)(1) ביחד עם סעיף 117(ב)(2)(3) לאותו חוק.

בהתאם לעובדות כתב האישום המתוקן, בהן הורשעו הנאשמים במסגרת הסדר טיעון, בין התקופות 01/05 - 03/06, בהיות הנאשם 2 הבעלים והמנהל של התאגיד הנאשמת 1, ניפקו הנאשמים 194 חשבוניות מס פיקטיביות, בסך כולל בן 111,918,109 ₪, אשר סכום המס הגלום בהן הנו 16,051,287 ₪, מבלי שעשו, או התחייבו לעשות, את העסקאות לגביהן הוצאו החשבוניות, במטרה להביא לכך שאחרים יתחמקו או ישתמטו מתשלום מס. לנוכח היקף העלמת המס; היקף המעשים ודחיפותם נטען בכתב האישום, כי עברו העבירות בנסיבות מחמירות.

עוד נטען בכתב האישום, כי במהלך שנת 2006, במסגרת חקירה שהתנהלה נגד הנאשמים, נמנעו מלהמציא לרשויות המס את מערכת החשבוניות של הנאשמת 1.

כתב האישום בתיק זה הוגש בשלהי שנת 2011.

בתאריך 29/09/14 הצהירו הצדדים, כי הגיעו להסדר טיעון, במסגרתו תטען המאשימה לעונש מאסר בפועל בן 3 שנים

עמוד 1

ומחצה ואילו ההגנה תהיה רשאית לטעון כראות עיניה, לרבות למאסר בפועל שירוצה בדרך של עבודות שירות. עוד סוכם, כי יושת על הנאשם קנס לשיקול דעת בית המשפט.

הודאת הנאשמים באשמה נרשמה בתאריך 12/11/14, אז גם ניתנה הכרעת הדין.

בהחלטת כב' סגן הנשיא לעניינים פליליים, הועבר התיק לטיפולו של מותב זה בשנת 2015.

מאז, נדחה הדיון, מספר פעמים בשל אי התייצבות הנאשם 2 לדיון, וכן אי התייצבותו בפני הממונה על עבודות השירות.

ראיות לעונש

מי מהצדדים לא הגיש ראיות לעונש ואף לא נתבקשה הפניית הנאשם 2 לשירות המבחן למבוגרים. עם זאת, פירטה התביעה, בטיעוניה, עברו הפלילי של הנאשם 2, אשר לא הוכחש ואף אושר על ידי ההגנה.

טענות הצדדים

הצדדים הגישו טיעוניהם לעונש בכתב.

התביעה הדגישה הפגיעה הקשה בקופה הציבורית וכן הפגיעה בערך השוויון בנשיאת נטל חובות המס. התביעה הדגישה הצורך להילחם בהעלמות מס ובתופעת החשבוניות הפיקטיביות בפרט, כל זאת במסגרת המלחמה בהון השחור. התביעה הפנתה להצעות חוק וכן לדוח מבקר המדינה מס' 64'א' לענין זה.

התביעה עותרת לקבוע מתחם ענישה שינוע בין 4 - 6 שנות מאסר בפועל, בצירוף מאסר מותנה ועיצומים כספיים בסכום שבין 100,000 ₪ עד 165,000 ₪.

התביעה הדגישה, כי המחדלים הכספיים העצומים הנובעים מהעבירות שבכתב האישום - לא הוסרו.

התביעה מפנה לעברו הפלילי של הנאשם 2.

על אף המתחם שהובא לעיל, עותרת התביעה, כי בית המשפט יחרוג לקולה מהמתחם וישית על הנאשם עונש מאסר בפועל בן 3 שנים ומחצה, מאסר מותנה וקנס כספי בסך 100,000 ₪.

עמוד 2

התביעה מנמקת חריגה זו ממתחם העונש הראוי בחלוף הזמן מאז שנעברו העבירות; בהיות הפרשה מורכבת ומרובת מעורבים, כך שהודאת הנאשמים באשמה חסכה זמן רב, ואף חסכה משאבים ציבוריים רבים.

אשר לנאשמת 1, עותרת התביעה לקנס לשיקול דעת בית המשפט, בשים לב לכך שהחברה איננה פעילה.

ההגנה מדגישה את חלוף הזמן מאז שנעברו העבירות.

ההגנה טוענת, כי עצם הפניית הנאשם לחוות דעת הממונה על עבודות השירות, בהתאם להסדר, יצרה אצלו ציפיה לגיטימית, כי דינו יגזר בדרך זו.

ההגנה טוענת, כי הגם שלנאשם 2 עבר פלילי, אין לחובתו הרשעה בעבירות דומות.

ההגנה מבקשת ליתן משקל להודאת הנאשמים באשמה.

ההגנה טוענת למתחם ענישה שינוע בין 6 - 12 חדשי מאסר בפועל.

ההגנה מפנה לנסיבותיו האישיות של הנאשם, בהיותו נשוי ואב לילדים, ועותרת להעניש הנאשם על הצד הנמוך של המתחם.

דין והכרעה

נטל המס מוטל על הציבור כולו, כשכל אחד מהיחידים המרכיבים אותו - נדרש לשאת בחלקו היחסי והצודק.

עבריו המס מנסה להשתמט מחלקו, ובכך להטילו על שכמם של אחרים.

חומרה יתרה נודעת להעלמת מס באמצעות ניפוק חשבוניות פיקטיביות, המאפשרות העלמות מס בסכומים עצומים. ראו, ענין זה, רע"פ 5823/09 **באשתי נ' מדינת ישראל** (פורסם במאגרים). כן ראו ע.פ. (מחוזי תל-אביב) 70637/99 **מדינת ישראל נ' ולט** (פורסם במאגרים):

העבירה של הפצת חשבוניות פיקטיביות היא אבי אבות הטומאה כשמדובר בעבירות מס. לא סתם השתמטות ממס, לא התחמקות מרישום, מדיווח או מתשלום, אלא יצירה יש מאין של חשבוניות פיקטיביות, שמחטיאות את מי שיוצר אותן ולא פחות את מי שמשתמש בהן...

בפסק הדין עפ"ג (מחוזי מרכז) 41584-08-13 **מדינת ישראל נ' ליזרוביץ** (2014 - פורסם במאגרים) הוחמר ענשו של מי שהורשע, על פי הודאתו, בהנפקת חשבוניות פיקטיביות בנסיבות מחמירות תוך סיוע להעלמת מס בהיקף של 9,000,000 ₪, לעונש מאסר בן 30 חדשים בפועל, ביחד עם מאסר מותנה ועיצומים כספיים. בית המשפט המחוזי, בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים, קבע, כי מתחם הענישה הראוי, נע בין מאסר בפועל למשך שנתיים ומחצה ועד ל-4 שנים.

בפסק הדין עפ"ג 44036-01-13 **נמני נ' מדינת ישראל** בערעור שכנגד הוחמר ענשו של מי שהורשע בעבירות מס במחזור כולל של כ-52,000,000 ₪ לחמש שנות מאסר ומחצה, בצד עיצומים כספיים משמעותיים, הגם שכספי המס שהועלמו לא הגיעו לידי.

בפסק הדין רע"פ 5718/05 **אוליבר נ' מדינת ישראל** אושר עונש מאסר בפועל בן 36 חדשים בגין עבירות דומות.

בהיקף הסכומים בהם עסקינן, מעמיד בית המשפט את מתחם הענישה בין שנתיים ועד 5 שנות מאסר בפועל, בצירוף מאסר מותנה וכן עיצומים כספיים משמעותיים.

דא עקא, במקרה דנן הגיעו הצדדים לידי הסדר טיעון הכולל טווח ענישה מוסכם, ולנוכח השיקולים שפורטו בטיעוני הצדדים לעונש, אין בית המשפט מוצא לחרוג מהטווח שנקבע במסגרת ההסדר.

אשר לענישתם הספציפית של הנאשמים במסגרת המתחם: המדובר, במקרה דנן, בעבירות מס עקביות, שיטתיות, שפגיעתן רבה.

המדובר בעבירות שנעברו בשום שכל, לאחר תכנון, תוך יצור והנפקה של מסמכים פיקטיביים.

לא הוצגו מטעם ההגנה, שיקולים מיוחדים המצדיקים חריגה ממדיניות הענישה הנוהגת, המחייבת ענישה בדרך של מאסר בפועל ממש בגין עבירות מסוג זה (הגם שבמקרה דנן, לאור ההסדר אליו הגיעו הצדדים, ישית בית המשפט ענישה לתקופה קצרה מהמקובל במסגרת המתחם הראוי).

לא הוצגו, מטעם ההגנה נסיבות אישיות מיוחדות בנוגע לנאשם 2, פרט להיותו נשוי ואב לילדים. מכל מקום, בעבירות מסוג זה נסוגות נסיבותיו האישיות של הנאשם מפני האינטרס הציבורי וראו רע"פ 4791/08 **כהן נ' מדינת ישראל** (פורסם במאגרים).

עברו הפלילי של הנאשם 2, הכולל הסתבכות במגוון רחב של עבירות (סמים; אלימות, לרבות אלימות חמורה; איומים; אחזקת סכין למטרה לא כשרה; רכוש; עבירות ברכב) - אמנם אינו כולל הרשעות קודמות בעבירות מס, אך מצביע על התנהלות עבריינית שיטתית ונרחבת תוך זלזול של ממש בחוק וכן על ערכים אנטי חברתיים בבסיס אפיו של הנאשם 2.

לזכות הנאשם 2 יקח בית המשפט בחשבון את הודאתו באשמה, הגם שבאה במסגרת הסדר טיעון.

מכלול השיקולים מצביע, במקרה דנן, על ענישה שהיא במרכזו של מתחם הענישה, וברף הגבוה שנקבע במסגרת ההסדר.

בית המשפט אינו מוצא בסיס לטענת ההגנה, כי עצם הפנייתו של הנאשם 2 לחוות דעת הממונה על עבודות השירות, במסגרת הסדר בו מלכתחילה עותרת המאשימה לענישה בת שלוש שנים ומחצה מאסר בפועל, היה בה כדי ליצור ציפיה אצל הנאשם 2, כי לא ידון למאסר בין סורג ובריח. ההיפך הוא הנכון: בשים לב למנעד הענישה שנקבע בהסדר, עונש מאסר בעבודות שירות היה הרף התחתון ביותר, כאשר התביעה טוענת, כאמור, למאסר לא קצר בפועל בין כתלי בית האסורים, כך שדווקא הציפיה, כי בית המשפט יעתר לטענת ההגנה במלואה, הסתברותה נמוכה בהרבה מהציפיה, כי יושת מאסר בפועל בין כתלי בית האסורים, לתקופה כלשהי במסגרת אותו מנעד.

עם זאת, כמפורט בחלק המבוא לעיל, במקרה דנן חלף פרק זמן משמעותי בין מועד העבירות לבין מתן גזר הדין.

בעוד שהעבירות נעברו עד שנת 2006, הוגש כתב האישום רק בשנת 2011, ומסיבות שונות, הגם שחלקן נעוצות בהתנהלות ההגנה ובהתנהלות הנאשם, נותן הנאשם את הדין בחלוף כעשור מאז שנסתיימה מסכת העבירות.

אמנם, בסוג עבירות זה, אין הדבר נדיר שהחקירה אורכת זמן רב, אפילו מספר שנים, ביחוד כאשר, כעולה מהעובדות בהן הודו הנאשמים בכתב האישום, קיימים מעורבים רבים בפרשה, והנאשמים אף נמנעו מלשתף פעולה בחקירה ולמסור המסמכים הנחוצים. לאור זאת, נקבע בפסיקה, לא פעם, כי חלוף הזמן, גם לתקופה משמעותית מאוד כמו התקופה במקרה דנן, לא יהיה בו כדי לאיין ולאפס את שיקולי הענישה.

ראו פסק דינו של בית המשפט המחוזי, כב' ס.נ. השופט נ. הנדל (כתוארו אז), ע.פ. 7445/06 **מדינת ישראל נ' כהן ואח'** (לא פורסם), בנוגע למקרה בו הואשמו נאשמים בעבירות מרמה ומשפטים הסתיים, ממש כמו במקרה דנן, עשור שנים לאחר שנעברו העבירות:

הפסיקה של בית המשפט העליון לא אימצה כלל לפיו בחלוף תקופה מסוימת נסתם הגולל על שליחת נאשם שהורשע בפלילים לעונש מאסר מאחורי סורג ובריח. יחד עם זאת, אין מקום לדעתי להעמיד את כל התיקים בהם חלף זמן רב ממועד ביצוע העבירה ועד לסיום ההליך הפלילי בשורה אחת... ברי, כי הצפי לסיום תיק בו 4 עדי תביעה מופיעים בכתב האישום שונה לעומת תיק בו מופיעים 150 עדים. עד כאן פשיטא...

לא מעט הליכים פליליים נמשכים משך זמן רב. הדבר בוודאי נכון לגבי עבירות מסוג של צווארון לבן. מספר טעמים לכך. התיקים מגוונים ושונים זה מזה, יש צורך בחקירה יותר מיומנת ובהרבה מקרים נאשם בעבירה זו אינו עצור כאשר, בין היתר, הוראות החוק גורמות, מבחינה מעשית, למתן עדיפות לשמיעת תיק בו נאשם עצור עד לסיום ההליכים...

דעתי הינה שבמקרה זה, על נסיבותיו, יש מקום להעניק משקל מסויים להמשכות ההליכים, אך לא מעבר לכך. אכן, מצד אחד תקופה של עשור הינה ארוכה מאוד, אך מהצד האחר, העבירות אשר בוצעו הינן חמורות מאוד.

[ההדגשות אינן במקור].

עוד ראו, לענין זה, רע"פ 3875/09 ברנס נ' מדינת ישראל; ת.פ. (מחוזי תל אביב) 40013/05 מדינת ישראל נ' רש.

אך הגם שאין בחלוף הזמן כדי לאיין את שיקולי הענישה, או להביא לכך, שהנאשם 2 לא ירצה ענשו בין סורג ובריח, הרי, כפי שנקבע בפסקי הדין לעיל, יש בחלוף הזמן משום שיקול, אותו על בית המשפט להביא בחשבון.

בעטיו של שיקול זה, תשתנה נקודת האיזון במקרה דנן, כך שחלף ענישה על הצד הבינוני של מתחם הענישה, שהוא הצד הגבוה במסגרת טווח ההסדר, תבוא ענישה על הצד הנמוך של מתחם הענישה, שהוא רף בינוני במסגרת הטווח שבהסדר.

סוף דבר, לאחר שבית המשפט שמע את טיעוני הצדדים, גוזר על הנאשמים הענשים כדלקמן:

על הנאשמת 1

קנס בסך 100,000 ₪.

על הנאשם 2

א. שנתיים מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו ככל שהיו, בהתאם לרישומי שב"ס;

ב. עשרה חדשים מאסר מותנה למשך שלוש שנים מיום שחרורו של הנאשם ממאסר, שלא יעבור עבירה בניגוד לחוק מס ערך מוסף, תשל"ו - 1975; פקודת מס הכנסה [נוסח חדש], תשכ"א - 1961; חוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), תשכ"ג - 1963; חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], תשנ"ה - 1995;

ג. קנס בסך 100,000 ₪ או 240 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם עד ליום 15.06.17.

הנאשם יתייצב לריצוי ענשו כעת.

הודעה זכות הערעור.

ניתנה היום, ד' אדר תשע"ז, 02 מרץ 2017, במעמד הצדדים.